

KEMAL VAROL • **Jar**

KEMAL VAROL 1977 yılında doğdu. *Yas Yüzükleri*, *Kin Divanı* ve *Temmuzun On Sekizi* adlı üç şiir kitabı *Bakiye* adıyla toplu şiirler olarak kitaplaştı. Romanları: *Jar*, 2011; *Haw*, 2014; *Ucunda Ölüm Var*, 2016 yılında yayımlandı. *Haw* romanı, 2014 Cevdet Kudret Roman Ödülü'nü kazandı. *Sabitfikir* tarafından 2014'ün en iyi romanı seçilen *Haw*, ayrıca Bursa ÇGD tarafından 2015 Barış Ödülü'ne de layık görüldü.

Sel Yayıncılık, 2011 (1. baskı)

İletişim Yayınları 2306 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 385

ISBN-13: 978-975-05-1929-1

© 2016 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2016, İstanbul

EDITÖR Levent Cantek

KAPAK ve KAPAK İLLÜSTRASYONU Deniz Karagül

UYGULAMA Hüsni Abbas

DÜZELTİ Aybars Yanık

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 22749

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak, No: 6/3
Bağcılar, İstanbul Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 11935

Mahmutbey Mahallesi, Deve Kaldırım Caddesi, Gelincik Sokak,
Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

KEMAL VAROL

Jar

Miraz Ömür'e...

*Bir hikâyenin kesin olarak başladığı an nasıl
saptanabilir? Her şey zaten daha önce başlamıştı.
Her romanın ilk sayfasının ilk satırı daha önceden
kitabın dışında zaten olmuş bir şeyden söz eder.*

Calvino

İçindekiler

BİRİNCİ BÖLÜM	
İYİ KÖTÜ DÖRT ADAM	11
İKİNCİ BÖLÜM	
SENEİDEVİRİYE	29
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
KARARSIZ BİR KÖPEĞİN HİKÂYESİ	47
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	
MÜESSESENİN İKRAMI	63
BEŞİNCİ BÖLÜM	
UPUZUN BİR SAÇIN KISA HİKÂYESİ	81
ALTINCI BÖLÜM	
MAKAM DAĞI'NDA KISIK BİR LAMBA	99
YEDİNCİ BÖLÜM	
BİR BABA İLE OĞULUN HİKÂYESİ	121
SEKİZİNCİ BÖLÜM	
TREN GARINDA ESKİ BİR SIKINTI	137
DOKUZUNCU BÖLÜM	
USTA İLE ÇIRAĞININ HİKÂYESİ	173

ONUNCU BÖLÜM	
KASABADA SABAHA KARŞI	201
ON BİRİNCİ BÖLÜM	
YARIM HİKÂYE	211
ON İKİNCİ BÖLÜM	
KIZGIN BİR SİLAH PATLADIĞI ZAMAN	225
ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
ÇOK ESKİ BİR KARDEŞLİK HİKÂYESİ	253
ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	
KASABADA BİR BAYRAM GÜNÜ	267

İYİ KÖTÜ DÖRT ADAM

*O gözlerin önünden bir kere geçtim. Bir daha geçmem.
Her şeyi göze alıp karşısına çıkmaya kalkışmam.
Mesele sırf yaşlanmak değil. Keşke öyle olsa.*

Cormac McCarthy

Yaşlanmak ıslah etmemişti iki meçhul adamı. Arkanya'daki iki ayrı meyhanenin bahçesinde oturmuş nefret dolu bakışlarla birbirlerine bakıyorlardı günlerdir. Aralarına sımsıkı bir ip gerilmiş gibi ölüm kokan gözlerle zamanı kolluyorlardı. Upuzun bir caddenin ikiye böldüğü tozlu yoldan gelip geçen insanların bakışlarına aldındıkları yoktu. Masanın üzerine koydukları sabırsız ellerini habire tıkırdatıyor, ayakları bir anda ileriye atılmak için sandalyelerin altında aralıksız sallanıp duruyordu. Vakit yaklaşıyordu. Çok yakında, yüreklerindeki cerahati söküp atamamış iki yaşlı adam, ağır ağır yerlerinden doğrulup epeydir iki ayrı yakasında bekledikleri yolun tam ortasında buluşacak ve büyük bir ihtimalle biri ölecekti.

Bir tek söz söylememişlerdi birbirlerine. Keçi inatlı iki yaşlı adamın yan yana geldikleri de görülmemişti. Sadece kindar gözlerle bakışıyorlardı gün boyu. Gözlerindeki damarlar kanla dolmuş, o damarların beslediği gözbebeklerinden alevler fişkınyordu. Öylesine büyük bir kinle bakışıyorlardı ki, o bakışların tam ortasından geçenler ne oldu-

nu anlamak için yanlarına yörelerine bakıp yılların hesabıyla çökmüş, nefretten yüzleri kararmış, böyle böyle dert sahibi olmuş iki yaşlı adamın birbirlerinden ne istediklerini anlamaya çalışıyordu merakla.

Sıkıyönetim vardı memlekette. Beş kişinin aynı ayak izini yürümesi dahi suç kabul ediliyordu. Adım başı sokakları arşınlayan, genellikle dörderli gruplar halinde ve birer metre arayla yürüyen, kollarında “görevli” yazan tam teçhizatlı askerlerin gözüne ilişmemek için kalplerindeki gümbürtüyü dindirmeye çalışıyordu insanlar. Ülkenin gördüğü son darbenin üzerinden geçen üç yılın ardından gevşeyen sıkıyönetimin korkusu biraz dağılsa da çekilen sıkıntılar yerli yerinde duruyordu. Şüphe çekmek en büyük korkusuydu herkesin. Fakat günlerdir ziyadesiyle dikkat çeken iki yaşlı adamın sıkıyönetimin yasaklarını bile umursadığı yoktu. Bir tevatür perdesinde dalgalanıyordu bakışları. Nefretlerinin ne kadarı yalan, ne kadarı gerçektir, kimse bilmiyordu.

İki adam hakkında bilinmeyen başka şeyler de vardı. Gün boyu eski bir hesabı görmeyi bekleyen iki adamın nerede kaldıkları bilinmiyordu mesela. Sanki bir kitabın içinden fırlamış da bir an önce söze başlayan insanlar gibi aniden ortalık yerde bitiveriyorlardı. Her gün öğle namazından sonra kasabayı ikiye bölen İstasyon Caddesi'nin farklı yönlerinden geliyorlardı. Çok geçmeden de yolun iki tarafındaki salaş meyhanelerin bahçesindeki masalarına kuruluyorlardı. Biri kasabanın kuzeyinden, biri güneyinden geliyordu. İkisinden biri henüz meyhaneye ulaşmamışsa, diğeri katiyen sandalyeye kurulmuyor ve düşmanı gelene kadar meyhanenin önünde bir ileri bir geri gezinip duruyordu. Zaman sokağa fırlatılan plastik bir top gibi sağa sola çarpıp bir köşeye çekildiğinde, diğere yaşlı adam sokağın başından dönüp onu sabırsızlıkla bekleyen sandalyesine yöneliyordu. Nihayet, ikisi yolun farklı tarafında buluştuğunda meyhanelerin bahçe-

sine geçip birbirlerini en iyi gorebilecekleri yeri beğenme te-
laşına duşuyorlardı.

Tütünler aynı anda sarılıyor, sigara kağıtları aynı anda ısı-
latılıyor, çakmaklar aynı anda çakılıyor, savrulan dumanlar
yolun ortasında birlik olup havaya nefret diye çok eski bir
kelimeyi yazmaya çalışıyordu böyle zamanlarda.

Arkanyalılar okumuş yazmış insanlardı. Birbirlerinin oca-
ęını söndürmek için can atan, kana susayan, bedel talep eden
iki yaşlı adamın havaya savurduğu bela kokan kelimeleri Ar-
kanyalılar da okuyordu haliyle. Ama okuduklarını hazmet-
mek gibi bir yetenekten yoksundu kasabalı. Geriye günler-
dir herkesin diline pelesenk olmuş kabir sualleri kalıyordu
böylece: Gün kararınca kadar birbirini öldürmek için fırsat
kollayan iki adam ne istiyordu birbirinden? Bir ayakları u-
kurda, gözleri toprakta olan yaşlı adamlar, hesap görmek için
geç kalmamışlar mıydı? Neden bir an önce harekete gemi-
yor da böyle uzun uzun bakışmayı tercih ediyorlardı?

Aslına bakılırsa, geçen her saatle birlikte öfkeden deliye
dönen, hop oturup hop kalkan, yüzleri gözleri iyice yamu-
lan iki yaşlı adam ilk zamanlar kasabada dikkat çekmemişti.
Birileri onları tanıır gibi olduğunu söylediyse de verilen bilgi-
lerin hiçbiri birbirini tutmamıştı. Kim oldukları, nereden ge-
lip nereye gittikleri bilinmediği için, önceleri sıradan iki ya-
bancı olarak görüldüler.

Küçük ve bakımsız bir tren istasyonu bulunduğu için ka-
sabaya gelen giden fazlaydı. Fakat bu meraklı yabancılar ka-
sabaya şöyle bir bakındıktan sonra çekip giderdi. Zaten doğ-
rusunu söylemek gerekirse, bir yabancının Arkanya'da çok
uzun bir süre kalmasını gerektirecek herhangi bir neden de
yoktu. Karşısındaki upuzun ovaya değil de üçgen şeklinde-
ki Makam Dağı'nın eteğine kurulmuştu Arkanya. Kara kuru
evler, bu evlerden sokaklara yayılan pis sular, başboş hay-
vanların bıraktığı gübreler; kasabanın epey uzağında kuru-

lan bir fabrika, eski bir otel, üç beş dayanıksız ağaçla pence-re pencere gökyüzüne bakıyordu kasaba. Kenarlarında pat-lamış kamyon lastikleri ile köpek leşlerinin serildiği upuzun bir yol kasabayı boydan boya bölüyor, sonra da ovadaki tren istasyonuna uzanıyordu. Yabancılar yıkık dökük istasyon-da inip etraflarına şöyle bir bakınır, sonra da bir çırpıda ge-ri dönerdi. Fakat, iki yaşlı adam için aynı şey geçerli değildi. Bir gün gelip kasabadaki iki meyhanenin bahçesine oturdu-lar ve bir daha kalkmadılar yerlerinden.

İki meyhanenin ahalisi, birkaç kere onlarla konuşmaya çalıştı ama ağızlarını bıçak açmayan yaşlı adamlar hiçbir so-ruya cevap vermedikleri gibi, gözlerini düşmanlarından bir an olsun ayırmadılar. Allah'ın onca kelimesi gökyüzünde sa-lınp dururken onlar yuttukları harfleri nefret kokan bir ne-fese döktüler.

Havaya yayılan belanın kokusunu ilk Kazablanka Mey-hanesi'nin sahibi Hayri Abi'nin güneşte kızarmış burnu al-dı. Her gün öğleye doğru meyhaneye gelir gelmez Azrail'e bir can borcu kalmış iki düşmandan birini işyerinin etra-fında gördü. Kendi meyhanesinde oturan yaşlı adam, selam alıp vermediği gibi, gözünü bir an olsun yolun diğer tarafın-daki meyhaneden ayırmıyordu. O zaman bu işte ziyadesiyle bir gariplik olduğunu sezen Hayri Abi, kendi meyhanesinde oturan daha yaşlı adamın baktığı yöne baktığında tam karşı-sında mevzilenmiş bir çift alev gözle karşılaştı.

Yolun tam karşısında Hayri Abi'nin kardeşine ait bir mey-hane vardı. Yıllardır konuşmadığı kardeşinin işlettiği Dub-le Meyhanesi'nin bahçesinde oturan başka bir adam, gözünü bu yanda oturan ihtiyara dikmiş, gözleri yuvalarından fırla-yacak halde uzun uzun kendi meyhanesine bakıyordu.

Hayri Abi, merakını yenemediği için kireçle sıvanmış bah-çe duvarının önünde bir iki gezindikten sonra yaşlı adamın masasına yanaşmıştı sonraları. Yaşlı adama bir isteği olup ol-

madığını sormuştu. Cevap alamamıştı. Bir masanın gıcirtısı bölmüştü aradaki sessizliği. Konuşmanın boşunallığı, gündelik bir isteğe cevap vermenin saçmalığı, zamanın iki kişi arasına serdiği sessizliğin ağırlığı çökmüştü üzerine belki de. Uzun çenesini bir şey söyleyecekmiş gibi sağa sola oynatmış ama sonra vazgeçmişti. Kendisine bir soru sorulduğundan bile habersizdi belki de. Hayri Abi, işi gereği sorduğu soruya cevap alamayınca ahşap sandalyesini kapıldığı gibi yaşlı adamın yanına kuruluvermişti. Nereden gelip nereye gittiğini, kimlerden olduğunu, ne iş yaptığını, günlerdir Arkanya'da ne aradığını sormuş ama yanıt alamamıştı. Yaşlı adam, onu başından savmak ister gibi, kısık gözlerini tam karşısında oturan düşmanından ayırmadan, "Bana bir tek rakı," demişti sadece.

Hayri Abi, ortalığı süpüren komilere seslenip bir tek rakı istemiş, sonra da yaşlı adama dönüp adını sormuştu. Bunun üzerine günlerdir öfkeden kudurup duran yaşlı adam, Hayri Abi'ye dönüp adını bağışlamıştı:

"Rahatsız Kâmil."

Bu iki yaşlı adamdan birinin adı Rahatsız Kâmil'di. Kasabalının Hayri Abi'nin pek açılmayan sıkı fıki ağzından öğrenebildiği tek bilgi buydu. Her cümleinin yeni bir soruya açıldığını bilen yaşlı adam, peşinden gelen kelimelere kulak tıkadı ve Arkanya Rakı Fabrikası'nın bacalarından havaya yayılan anason kokusundan derin bir nefes alarak gözlerini yeniden karşıdaki meyhanede oturan düşmanın üzerine dikti.

Birkaç gün önce aldığı dayanıksız cevaptan güç alan Hayri Abi, cebinden bir *Meltem* çıkarıp adama uzattı. Paketin içinden fırlayan sigara bir an durup iki adama baktı heyecanla. Yaşlı adam elinde ağır ağır yanan sigarayı gösterdi Hayri Abi'ye. Karşıdaki rakibi sanki bir dalgınlıktan yararlanacak-

miş da kaçiverecekmiş ya da bir anda silahını belinden çektiği gibi ona kurşun saydıracakmış gibi tedirgin, bir an olsun bakışlarını düşmanın üzerinden ayırmıyordu. Hal böyle olunca, bir daha konuşmadı öfkeli adam.

İnsanın her yeri sapır sapır yaşlanırken bir tek dili dinç kalırdı. Ama dökülmüş dişlerini yoklayıp duran yaşlı adamın dili o günden sonra bir cümleden bile istifade etmedi. Sanki bütün gövdesiyle birlikte dili de pörsümüştü adamın.

Kendi meyhanesinde oturan adamın adını öğrendiği için rahatlayan Hayri Abi adap nedir iyi bilen biri olduğu için Rahatsız Kâmil'in üzerine çok varmadı ilk tanıştıkları gün. Bugüne bugün insan sarrafıydı. Er geç konuşacaktı yaşlı adam.

Günler geçti ama iki adamın öfkesi geçmedi. İki ulu heykel gibi masalarına kurulup birbirlerini süzmeye devam ettiler. Rahatsız Kâmil dışarıda oturmuş, sabırsızlıkla yolun karşısındaki meyhanede oturan düşmanına bakıyordu hâlâ. Gerçi bir parça kamburlaşmıştı ama iri cüssesiyle masanın tamamını kaplıyordu yaşlı adam. Üzerinde eskimiş, yünden bir çizgili takım elbise vardı. Düzgünce bağlanmış mor bir boyunbağı, takım elbisenin kenarlarından görünen ve mevsime uymayan incecik bir atkı, mazisi şatafatla geçmiş bir adamın varlığını işaret ediyordu. Fazla kilolu sayılmazdı Rahatsız Kâmil. Sanki bir zamanlar çok ağır işlerde çalışmış da yiyip içtiği her şey bünyesinde daha fazla kuvvete dönüşmüştü. Zamanla o kuvvetli kasları taşıyamaz hale geldiği için kalın boynu iyice bükülmüştü. Çok fazla yaşlandığı için aşağıya inen boynunu zorlukla yukarı kaldırmaya çalışarak hemen ilerisinde oturan düşmanına bakıyordu. Üzerindeki kahverengi çizgili takım elbise eski olmasına eskiydi fakat kirli denezdi. Ceketin içine kırmızı bir gömlek giymişti yaşlı adam. Ayaklarında topuğu aşınmış sivri burun bir ayakkabı vardı.